

NGHỊ QUYẾT XII CỦA ĐẢNG VÀ THỰC TIỄN CUỘC SỐNG

QUAN ĐIỂM CHỈ ĐẠO XÂY DỰNG HẬU PHƯƠNG QUÂN ĐỘI TRONG TÌNH HÌNH MỚI

BÙI ĐÌNH BÔN (*)

Xây dựng hậu phương quân đội là một vấn đề quan trọng. Trong bài viết này, tác giả tập trung làm rõ một số vấn đề cơ bản như sau: 1/ Quán triệt và vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, Nhà nước về củng cố quốc phòng, xây dựng quân đội, bảo vệ Tổ quốc vào xây dựng hậu phương quân đội; 2/ Bám sát thực tiễn tình hình thế giới, khu vực, đất nước; 3/ Kế thừa, vận dụng sáng tạo và phát triển kinh nghiệm lịch sử về xây dựng hậu phương quân đội và thành quả xây dựng hậu phương quân đội thời kỳ đổi mới trong xây dựng hậu phương quân đội; 4/ Xác định đúng đắn mục tiêu, nội dung, phương thức, cơ chế chính sách phù hợp; 5/ Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ phương thức, biện pháp, phát huy sức mạnh tổng hợp xây dựng hậu phương quân đội trong tình hình mới.

1. Quán triệt và vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, Nhà nước về củng cố quốc phòng, xây dựng quân đội, bảo vệ Tổ quốc vào xây dựng hậu phương quân đội trong tình hình mới

Đảng Cộng sản Việt Nam lấy chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động. Đảng lãnh đạo quân đội nhân dân Việt Nam tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt. Vì vậy, phải quán triệt và vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, Nhà nước về củng cố quốc phòng, xây dựng quân đội, bảo vệ Tổ quốc vào xây

dựng hậu phương quân đội trong tình hình mới.

V.I.Lênin đã chỉ rõ, một trong những tính quy luật của chiến tranh hiện đại là sự thành bại của các cuộc chiến tranh phụ thuộc có tính chất quyết định vào nhân tố hậu phương. Hậu phương vững chắc là điều kiện căn bản để giành thắng lợi trong chiến tranh. V.I.Lênin cho rằng, “muốn tiến hành chiến tranh một cách thực sự, phải có một hậu phương được tổ chức vững chắc”(1). Hậu phương vững chắc phụ thuộc nhiều vào yếu tố: Chế độ chính trị

(*) Đại tá, phó giáo sư, tiến sĩ, Hội đồng Lý luận Trung ương.

(1) V.I.Lênin. *Toàn tập*, t.35, bản tiếng Việt. Nxb Tiến bộ, Mátxcơva, 1980, tr.497.

- xã hội, nền kinh tế, thái độ của giai cấp thống trị và quần chúng nhân dân đối với chiến tranh. Trong đó, chế độ kinh tế có ý nghĩa quyết định trong chiến tranh hiện đại. Về vai trò của hậu phương trong chiến tranh hiện đại, nhân tố chính trị - xã hội được V.I.Lênin xác định có vị trí đặc biệt quan trọng trong việc xác lập sức mạnh của hậu phương. Bảo vệ và kế thừa quan điểm của Ph.Ăngghen về vai trò của nhân tố chính trị - tinh thần trong chiến tranh, coi chế độ chính trị - xã hội, mặt chính trị - tinh thần của nhân dân và quân đội là những nhân tố giữ vai trò quyết định đến tiến trình và kết cục của chiến tranh, V.I.Lênin nhấn mạnh: "Tính chất của một cuộc chiến tranh và thắng lợi của nó đều phụ thuộc chủ yếu vào chế độ bên trong của nước tham chiến"(2), và "trong mọi cuộc chiến tranh, rốt cuộc thắng lợi đều tùy thuộc vào tinh thần của quần chúng đang đổ máu trên chiến trường"(3). Đề cập vai trò của hậu phương trong chiến tranh hiện đại, V.I.Lênin đã chỉ rõ vị trí, vai trò quan trọng của nhân tố "vật chất - kỹ thuật": "Ai có nhiều lực lượng hậu bị hơn, ai có nhiều nguồn lực hơn, ai kiên trì đi sâu vào quần chúng nhân dân hơn, thì người đó thu được thắng lợi"(4).

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã quán triệt và vận dụng sáng tạo lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin về chiến tranh cách mạng, về xây dựng quân đội và hậu phương quân đội, về thực hiện chính sách xã hội đối với quân đội. Tư tưởng

Hồ Chí Minh về xây dựng hậu phương quân đội là một trong những nội dung đặc sắc trong tư tưởng của Người về chính trị và quân sự, là quan hệ giữa công tác chính trị và công tác quân sự của Đảng trong lãnh đạo quân đội cách mạng. Những chỉ dẫn của Người về xây dựng hậu phương quân đội bao quát các thời kỳ của tiến trình cách mạng giải phóng dân tộc, trong xây dựng và bảo vệ chế độ dân chủ cộng hòa, trong kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược, trong chỉ đạo cách mạng miền Nam và chống chiến tranh phá hoại của đế quốc Mỹ ở miền Bắc.

Hồ Chí Minh căn dặn: Phải coi trọng chính sách xây dựng hậu phương quân đội, thực hiện chính sách hiện hành đầy đủ, thực chất, bảo đảm công bằng, hợp lý, đề cao trách nhiệm của chính quyền, đoàn thể các cấp trong việc thi hành chính sách hậu phương quân đội ở mọi nơi, mọi lúc.

Đó là những chỉ dẫn quan trọng mang tính nguyên tắc, quan điểm cần phải quán triệt thực hiện. Những chỉ dẫn này đặc biệt có ý nghĩa chỉ đạo trong xây dựng hậu phương quân đội và chính sách hậu phương quân đội trong tình hình mới.

Đảng Cộng sản Việt Nam đã quán triệt và vận dụng sáng tạo những tư tưởng của V.I.Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về vị trí, vai trò của hậu phương

(2) V.I.Lênin. *Sđd.*, t.39, tr.361.

(3) V.I.Lênin. *Sđd.*, t.41, tr.147.

(4) V.I.Lênin. *Sđd.*, t.39, tr.271.

trong chiến tranh hiện đại và tầm quan trọng của nhân tố chính trị - xã hội đối với xây dựng hậu phương trong điều kiện thời bình nhằm bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Quán triệt và vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng về xây dựng hậu phương quân đội một cách toàn diện và xây dựng "thế trận lòng dân" làm nền tảng vững chắc để phát huy sức mạnh tổng hợp của toàn dân tộc bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới, từ góc độ xây dựng hậu phương quân đội, cần nắm vững và chỉ đạo thực hiện tốt một số vấn đề sau:

Một là, phát triển kinh tế kết hợp chặt chẽ với bảo đảm quốc phòng, an ninh, xây dựng hậu phương quân đội, giải quyết tốt các vấn đề xã hội.

Kết hợp chặt chẽ phát triển kinh tế với bảo đảm quốc phòng, an ninh, xây dựng hậu phương quân đội trong các dự án lớn, trong quy hoạch phát triển các vùng, các ngành kinh tế, nhất là các vùng kinh tế trọng điểm, các địa bàn chiến lược, các ngành quan trọng. Ưu tiên phát triển các ngành công nghiệp cơ bản, tạo nền tảng cho công nghiệp quốc phòng, an ninh; một số ngành, lĩnh vực sản xuất các sản phẩm lưỡng dụng; phát triển mạnh kinh tế biển và vùng ven biển gắn với xây dựng hậu phương quân đội, bảo đảm quốc phòng, an ninh, bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, biển, đảo. Có chính sách hỗ trợ, bảo vệ

ngư dân đánh bắt hải sản xa bờ và hỗ trợ, giúp đỡ nhân dân vùng biên giới. Đa dạng hóa các nguồn lực xây dựng hệ thống kết cấu hạ tầng giao thông; ưu tiên các dự án phục vụ nhiệm vụ quốc phòng, an ninh ở khu vực biên giới, biển, đảo; địa bàn chiến lược. Tập trung đầu tư và nâng cao hiệu quả xây dựng các khu kinh tế quốc phòng trọng điểm trên các vùng biển, đảo, các vành đai biên giới, các địa bàn xung yếu. Thực hiện tốt chính sách đối với gia đình liệt sĩ, thương binh, người có công với nước, bảo đảm an sinh xã hội; giảm nghèo bền vững, thu hẹp khoảng cách giàu nghèo giữa các vùng, các tầng lớp dân cư.

Hai là, đẩy mạnh công tác tuyên truyền, nâng cao ý thức trách nhiệm của toàn Đảng, toàn dân, các cấp, các ngành, của mỗi cán bộ, đảng viên đối với nhiệm vụ xây dựng hậu phương quân đội, bảo vệ Tổ quốc.

Giáo dục nâng cao nhận thức cho các tầng lớp nhân dân về ý nghĩa, tầm quan trọng của việc xây dựng đất nước, xây dựng hậu phương quân đội vững mạnh về mọi mặt và thực hiện các quan điểm, mục tiêu, nhiệm vụ, nội dung xây dựng hậu phương quân đội, bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa theo tinh thần các văn kiện, nghị quyết của Đảng.

Ba là, xây dựng cơ chế, chính sách, tạo khuôn khổ pháp lý đồng bộ để thực hiện quyền làm chủ trên thực tế của nhân dân đối với các lĩnh vực của đời sống xã hội, tạo ra sự đồng thuận cao

trong các tầng lớp dân cư trong nhiệm vụ xây dựng hậu phương quân đội bảo vệ Tổ quốc.

Bốn là, củng cố và phát huy sức mạnh khối đại đoàn kết dân tộc trong sự nghiệp xây dựng hậu phương quân đội, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Thực hiện tốt phương châm “dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra”; thực hiện tốt pháp lệnh dân chủ ở cơ sở trong mọi lĩnh vực, nhất là đối với lĩnh vực liên quan trực tiếp đến cuộc sống của nhân dân. Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị - xã hội phải chủ động, tích cực tuyên truyền, giáo dục lòng yêu nước, tự hào dân tộc, nghĩa vụ và trách nhiệm xây dựng hậu phương quân đội cho mỗi người dân trong tình hình mới. Vận động các tầng lớp nhân dân thực hiện tốt các chính sách đền ơn đáp nghĩa, chính sách hậu phương quân đội, xây dựng khu vực phòng thủ vững chắc.

Năm là, củng cố vững chắc nền quốc phòng toàn dân và an ninh nhân dân, xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân vững mạnh, có sức chiến đấu cao.

Tăng cường tiềm lực quốc phòng, an ninh của đất nước, coi trọng xây dựng tiềm lực chính trị - tinh thần, thế trận lòng dân, kết hợp chặt chẽ thế trận quốc phòng toàn dân với thế trận an ninh nhân dân. Nâng cao chất lượng công tác giáo dục, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng, an ninh cho cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân. Tăng cường hơn nữa nguồn lực đầu tư xây

dựng cơ sở vật chất, trang thiết bị, vũ khí cho quốc phòng, an ninh. Quan tâm phát triển khoa học - công nghệ, nghệ thuật quân sự, an ninh và ứng dụng các thành tựu khoa học vào huấn luyện sẵn sàng chiến đấu. Chuẩn bị chu đáo các phương án động viên nhân tài, vật lực cho nhiệm vụ quốc phòng, an ninh khi cần thiết. Xây dựng và triển khai có hiệu quả kế hoạch động viên quốc phòng, bảo đảm nhu cầu dự trữ quốc gia cho quốc phòng và kế hoạch bảo đảm cho các hướng chiến lược. Sẵn sàng vũ trang toàn dân bảo vệ Tổ quốc.

Sáu là, triển khai đồng bộ, toàn diện đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, chủ động, tích cực hội nhập quốc tế, tạo môi trường quốc tế thuận lợi cho sự nghiệp quốc phòng, xây dựng hậu phương quân đội, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

2. Bám sát thực tiễn tình hình thế giới, khu vực, đất nước, nhất là yêu cầu nhiệm vụ xây dựng quân đội; tiếp tục chuyển hướng mạnh mẽ, cơ bản, toàn diện xây dựng hậu phương quân đội đáp ứng yêu cầu bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ chủ quyền quốc gia trên toàn bộ vùng đất, vùng biển đảo, vùng trời, chống mọi hành động xâm lược và lấn chiếm

Có bám sát tình hình thực tiễn nêu trên mới có định hướng xây dựng hậu phương quân đội đúng đắn, phục vụ thiết thực cho công cuộc xây dựng một quân đội chính quy, tinh nhuệ và từng bước hiện đại. Bởi lẽ, xây dựng một quân đội chính quy, tinh nhuệ và từng

bước hiện đại không thể tách rời công cuộc củng cố và xây dựng hậu phương quân đội về mọi mặt, vì hậu phương vững chắc là một nhân tố quan trọng bậc nhất quyết định sức mạnh của quân đội và thắng lợi của chiến tranh.

Xây dựng hậu phương quân đội trong tình hình mới cần hết sức coi trọng xây dựng sức mạnh tổng hợp của đất nước về chính trị, tư tưởng, kinh tế, xã hội, văn hóa, quốc phòng, an ninh, đối ngoại. Muốn vậy, phải phát huy sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc, của cả hệ thống chính trị, dưới sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước, lực lượng vũ trang làm nòng cốt; tăng cường tiềm lực quốc phòng, an ninh, xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân, thế trận an ninh nhân dân vững mạnh, đáp ứng yêu cầu bảo vệ và xây dựng đất nước trong tình hình mới.

3. Kế thừa, vận dụng sáng tạo và phát triển kinh nghiệm lịch sử về xây dựng hậu phương quân đội và thành quả xây dựng hậu phương quân đội thời kỳ đổi mới trong xây dựng hậu phương quân đội hiện nay

Kinh nghiệm lịch sử về xây dựng hậu phương quân đội của cha ông và những thành quả xây dựng hậu phương quân đội trong thời kỳ đổi mới vẫn còn nguyên giá trị cho chúng ta tham khảo, học tập. Vì thế, kế thừa, vận dụng và phát triển sáng tạo vào xây dựng hậu phương quân đội trong giai đoạn hiện nay và trong thời gian tới là nhiệm vụ quan trọng.

Nắm vững các quan điểm của ông cha về xây dựng hậu phương quân đội qua *lịch sử giữ nước của dân tộc*, như quan điểm “Ngụ binh ư nông”, “Lấy đại nghĩa thắng hung tàn, lấy chí nhân thay cường bạo”, “Giặc đến nhà đàn bà cũng đánh”,... và vận dụng vào hoàn cảnh đất nước hiện nay. Đặc biệt là quán triệt và chấp hành phương châm chỉ đạo của Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, theo đó phải “kiên trì giải quyết tranh chấp, mâu thuẫn bằng biện pháp hòa bình, trên cơ sở luật pháp quốc tế; tranh thủ sự ủng hộ rộng rãi của nhân dân trong nước, dư luận quốc tế; phân hóa, cô lập các phần tử, thế lực ngoan cố chống phá Việt Nam”(5).

Đối sách của ông cha và kinh nghiệm thời kháng chiến gợi mở cho chúng ta nhiều giải pháp trong cuộc đấu tranh bảo vệ biển, đảo ngày nay, đó là dựa vào đông đảo ngư dân, xây dựng họ thành lực lượng dân quân tự vệ trên biển, lực lượng chủ lực bảo vệ vùng biển, đảo của Tổ quốc; lấy ngư dân làm nền tảng cung cấp nguồn nhân lực cho Hải quân, Cảnh sát biển, Đặc công nước, Kiểm ngư; xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân trên biển, tạo thế vững chắc đấu tranh bảo vệ vùng biển, đảo của Tổ quốc, không cho nước ngoài tiếp tục lấn chiếm theo mưu đồ độc chiếm Biển Đông, bành trướng, bá quyền của họ.

(5) Đảng Cộng sản Việt Nam, Ban Chấp hành Trung ương: Số 28-NQ/TW, ngày 25-10-2013, tr.5 (Tài liệu Mật).

Kế thừa kinh nghiệm xây dựng hậu phương trong lịch sử dân tộc và trong 30 năm đổi mới, trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay, vấn đề xây dựng hậu phương quân đội càng phải được coi trọng hơn bao giờ hết. Để làm tốt công tác xây dựng hậu phương trong tình hình mới, *trước hết*, cần quán triệt sâu sắc quan điểm: Giữ vững sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng đối với sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc. Xây dựng Đảng, Nhà nước và cả hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh. Nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, hiệu lực, hiệu quả quản lý của Nhà nước, không ngừng củng cố, tăng cường khối đại đoàn kết dân tộc là nhân tố quyết định thắng lợi của sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc. *Hai là*, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển kinh tế - xã hội là lợi ích cao nhất của đất nước. Kết hợp chặt chẽ các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội với củng cố, tăng cường quốc phòng, an ninh, đối ngoại. Kết hợp chặt chẽ kinh tế, văn hóa, xã hội với quốc phòng, an ninh và quốc phòng, an ninh với kinh tế, văn hóa, xã hội trong từng chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội; chú trọng vùng sâu, vùng xa, biên giới, biển, đảo. Khắc phục triệt để những sơ hở, thiếu sót trong việc kết hợp kinh tế và quốc phòng, an ninh tại các địa bàn, nhất là địa bàn chiến lược. *Ba là*, xây dựng "thế trận lòng dân" vững chắc, tạo nền tảng vững chắc xây dựng nền quốc phòng toàn dân. Tăng cường tiềm lực quốc

phòng, xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân, khu vực phòng thủ vững mạnh, đáp ứng yêu cầu trong tình hình mới. *Bốn là*, chuẩn bị tốt kế hoạch động viên kinh tế cho chiến tranh gắn với quy hoạch phát triển kinh tế - xã hội trên phạm vi cả nước, trong từng bộ, ngành và từng địa phương.

4. Xác định đúng đắn mục tiêu, nội dung, phương thức, cơ chế chính sách phù hợp; tiếp tục đổi mới mạnh mẽ phương thức, biện pháp xây dựng hậu phương quân đội trong tình hình mới

Cuộc đấu tranh giành, giữ (và khôi phục) chủ quyền biển, đảo của đất nước chắc chắn còn diễn biến rất phức tạp, kéo dài, trách nhiệm bảo vệ Tổ quốc của Quân đội nhân dân Việt Nam sẽ còn nặng nề, phức tạp, "*không loại trừ khả năng có thể có đột biến*" như Nghị quyết "về Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới" của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI đã chỉ rõ. Bởi vậy, xây dựng hậu phương quân đội trong tình hình mới phải xác định rõ *mục tiêu cần đạt tới*, từ mục tiêu tổng quát đến các mục tiêu cụ thể về từng mặt, đó là một dạng thức thể hiện của mục tiêu chung và những mục tiêu cụ thể của "Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới".

Mục tiêu xây dựng hậu phương quân đội cũng phải gắn bó chặt chẽ và tạo nên những điều kiện ngày càng thuận lợi cho từng quân, binh chủng Quân đội nhân dân Việt Nam hoàn thành thắng lợi mọi nhiệm vụ, theo mục tiêu xây

dựng quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại.

Mục tiêu đó cũng phải động viên và khơi dậy có hiệu quả các tiềm lực, các nguồn lực cấu thành một hậu phương ngày càng vững chắc của Quân đội nhân dân Việt Nam.

Quan điểm chỉ đạo đối với nội dung xây dựng hậu phương quân đội, một mặt, phải bảo đảm huy động ngày càng đầy đủ những nguồn lực đáp ứng được mọi yêu cầu của cuộc đấu tranh quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới; mặt khác, phải phù hợp với cơ chế của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, tận dụng được thành quả của nền kinh tế tri thức trong thời đại thông tin, trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, sớm đưa Việt Nam cơ bản trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại.

Mọi nguồn lực cấu thành hậu phương quân đội không tự nó phát sinh và tìm đến với nhau, mà nhất thiết phải được tạo nên theo những cơ chế đóng góp, những chính sách huy động và những chủ thể quy tụ và quản lý mới trở thành sức mạnh vật chất, tinh thần hỗ trợ đắc lực cho Quân đội nhân dân Việt Nam hoàn thành nhiệm vụ trong mọi tình huống chiến lược. Do đó, quan điểm chỉ đạo xây dựng hậu phương quân đội không chỉ xác định mục tiêu, nội dung mà phải có tác dụng xác định cơ chế, chính sách như cơ chế lãnh đạo của tổ chức Đảng, cơ chế quản lý của Nhà nước, cơ chế trách nhiệm của các bộ, các ngành, của Quốc hội và Hội đồng nhân

dân các cấp, cơ chế động viên đóng góp của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội, các chính sách động viên nhân tài, vật lực trong xã hội, chính sách đối với các đối tượng đã và đang thực hiện nghĩa vụ quân sự,...

Do cuộc đấu tranh bảo vệ biên giới, biển, đảo, bảo vệ sự toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc còn diễn ra lâu dài theo quan điểm "Giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển kinh tế - xã hội là lợi ích cao nhất của đất nước" và phương châm "Kiên trì giải quyết tranh chấp, mâu thuẫn bằng biện pháp hòa bình, trên cơ sở luật pháp quốc tế", như Nghị quyết Hội nghị lần thứ tám, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI về "Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới" đã xác định, nên phương thức xây dựng hậu phương quân đội trong tình hình mới cơ bản là "phương thức xây dựng hậu phương quân đội của đất nước làm nhiệm vụ phòng, chống xâm lược trong thời bình", sẵn sàng động viên cục bộ, động viên từng phần trước khi phải tổng động viên khi có tình huống bất trắc, bằng biện pháp thường xuyên đóng góp nhân tài, vật lực theo nghĩa vụ thông qua luật pháp là chủ yếu, kết hợp với biện pháp tình nguyện khi có yêu cầu.

Cần có kế hoạch xây dựng và củng cố hậu phương quân đội về mọi mặt. Phải làm cho hậu phương quân đội có đầy đủ khả năng về nhân tài, vật lực bảo đảm mọi nhu cầu xây dựng quân đội trong thời bình cũng như nhu cầu về sinh hoạt và chiến đấu trong thời chiến.

Trong mọi mặt công tác của Nhà nước, trong kế hoạch chung của Nhà nước cũng như trong kế hoạch của từng bộ, ban, ngành, địa phương cần quán triệt ý thức, trách nhiệm xây dựng và củng cố hậu phương quân đội, kết hợp nhu cầu kinh tế - xã hội và văn hóa với nhu cầu quốc phòng, kết hợp nhu cầu thời bình với nhu cầu thời chiến. Bản thân quân đội trong lúc tiến hành nhiệm vụ xây dựng quân đội cũng cần chú trọng và tích cực tham gia công cuộc củng cố hậu phương, nhất là trong việc chấp hành các chính sách kinh tế, tài chính, trong công tác sản xuất, tiết kiệm.

Trong xây dựng hậu phương quân đội, cần xác định đúng đắn mục tiêu, nội dung, phương thức, biện pháp, cơ chế chính sách cho phù hợp với yêu cầu của từng giai đoạn, từng vùng lãnh thổ; cần hết sức quan tâm, chú trọng những vùng quan trọng như vùng biên giới, biển, đảo, vùng sâu, vùng xa; có những phương thức, biện pháp phù hợp nhằm huy động nhân tài, vật lực để xây dựng hậu phương quân đội trong tình hình mới.

Trong điều kiện kinh tế thị trường, cần tiếp tục đổi mới mạnh mẽ và có nhiều phương thức, biện pháp huy động sức người, sức của trong công tác xây dựng hậu phương quân đội. Cần xây dựng hệ thống văn bản pháp luật, cơ chế, chính sách quy định nghĩa vụ bắt buộc mỗi công dân, mỗi tổ chức, đơn vị kinh tế (trong mọi loại hình sở hữu, mọi thành phần kinh tế), mỗi bộ, ngành, địa phương, cộng đồng xã hội đều phải có nghĩa vụ, trách nhiệm đóng góp xây

dựng hậu phương quân đội và tham gia xây dựng hậu phương quân đội. Ngoài ra, có thể xã hội hóa một số công việc xây dựng hậu phương quân đội; hoặc động viên, tuyên truyền cổ vũ sự tự nguyện của mỗi công dân, mỗi tổ chức kinh tế, cộng đồng xã hội đóng góp sức người, sức của cho công cuộc xây dựng hậu phương quân đội.

5. Phát huy sức mạnh tổng hợp xây dựng hậu phương quân đội trong tình hình mới

Xây dựng hậu phương quân đội trong bất kỳ thời kỳ nào cũng đều phải "phát huy sức mạnh tổng hợp" tạo dựng được trong thời kỳ đó. Sự tổng hợp sức mạnh không chỉ là tổng hợp sức mạnh về kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội trong nội bộ chế độ, mà quan trọng hơn là gắn chặt và kết hợp phát huy sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại, bao gồm sự ủng hộ và viện trợ của nhân dân và chính quyền các nước bạn, các nước anh em, đồng thời tranh thủ sự ủng hộ của các tổ chức quốc tế, của nhân dân tiến bộ tại các nước đang có quân đội chiến đấu chống quân dân Việt Nam, trở thành phong trào phản chiến trong nội bộ đối phương... Tất cả hợp thành sức mạnh tổng hợp của hậu phương Quân đội nhân dân Việt Nam trong mỗi thời kỳ lịch sử.

Trong tình hình mới, đối với hậu phương quân đội đang làm nhiệm vụ chủ yếu là phòng, chống xâm lược biển, đảo và biên giới, đề phòng xảy ra xung đột lớn, thì sức mạnh tổng hợp cần phát huy *trước hết là sức mạnh về chính trị* -

tin thần, tạo nên một sự đồng thuận ngày càng cao với mục tiêu, quan điểm, phương châm chỉ đạo, với nhiệm vụ và giải pháp của “Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới”; xây dựng cho được một “thế trận lòng dân” thật vững chắc đối với sự nghiệp bảo vệ độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc trong tình hình mới. Tiếp đó là tạo dựng nguồn nhân lực chất lượng ngày càng cao, tổ chức thành lực lượng dân quân tự vệ và bảo vệ an ninh ở cơ sở ngày càng chặt chẽ và rộng khắp, sẵn sàng bổ sung cho quân thường trực khi có yêu cầu; trước mắt cần tập trung nguồn nhân lực chất lượng cao bổ sung cho các quân, binh chủng cần thiết, như Hải quân, Phòng không - Không quân, Pháo binh,... các lực lượng tình nguyện ra sinh sống và làm chủ các hải đảo của Tổ quốc. Sau đó là tăng cường sức mạnh về kinh tế - xã hội, bao gồm nguồn cung cấp về lương thực, thực phẩm, vật tư, về trang bị kỹ thuật cần thiết cho mọi nhiệm vụ quân sự - quốc phòng; tăng cường sức mạnh khoa học - công nghệ, xây dựng nền công nghiệp quốc phòng ngày càng tiên tiến, hiện đại góp phần đặc lực, có hiệu quả vào quá trình hiện đại hóa quân đội nói riêng, và các lực lượng vũ trang nhân dân nói chung. Đó còn là phát huy sức mạnh văn hóa, khơi dậy các giá trị văn hóa từ truyền thống bất khuất của dân tộc trong lịch sử chống ngoại xâm, bảo vệ nền độc lập dân tộc, giữ gìn toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, cũng như truyền thống vinh quang, quyết chiến, quyết thắng của Quân đội

nhân dân Việt Nam - “đội quân lập quốc”, “từ nhân dân mà ra, vì nhân dân mà chiến đấu”.

Phát huy sức mạnh tổng hợp xây dựng hậu phương quân đội trong tình hình mới còn là phát huy nguồn sức mạnh được hình thành trong suốt thời kỳ kháng chiến của toàn dân tộc thành *sức mạnh của thời đại*, khẳng định vị thế ngày càng cao của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam trên trường quốc tế. Tranh thủ sự đồng tình ủng hộ của các bạn bè truyền thống, của các tổ chức quốc tế và khu vực, của các quốc gia không mâu thuẫn về lợi ích với Việt Nam trong sự nghiệp trước mắt bảo vệ biển, đảo và biên giới; kiên quyết “bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc”.

Sức mạnh tổng hợp xây dựng hậu phương quân đội trong tình hình mới sẽ phát triển tỷ lệ thuận với năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng Cộng sản Việt Nam - chủ thể phát huy sức mạnh tổng hợp của toàn dân tộc. Những mặt yếu kém chậm được khắc phục về mọi mặt của Đảng và Nhà nước đương nhiên sẽ ảnh hưởng tiêu cực đến khả năng quy tụ sức mạnh tổng hợp đó. Bởi vậy, những nỗ lực phát huy ưu điểm, khắc phục khuyết, nhược điểm của từng cấp đảng bộ và chính quyền cũng chính là sự đóng góp tích cực vào yêu cầu xây dựng sức mạnh tổng hợp cho hậu phương Quân đội nhân dân Việt Nam trong tình hình mới nói riêng và trong xây dựng sức mạnh tổng hợp quân đội, củng cố quốc phòng nói chung. □